

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов
2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво*»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин відповідає навчальному плану. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02138554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0039/14
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
2017 р.

А.О. Таранник

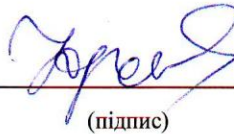
Робоча програма навчальної дисципліни «Живопис» для студентів за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»

Розробник: Крюкова Ганна Олексіївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від «11» січня 2017 року № 6

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва

(підпис)

Ю.В.Романенкова

© _____, 2017 рік
© _____, 2017 рік

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
II. Структура навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
Змістовий модуль 1 Зображення оголеної натури, що сидить	8
Змістовий модуль 2. Зображення жіночої натури, що лежить	9
IV. Навчально-методична карта студента.....	11
V. Завдання для самостійної роботи	12
Карта самостійної роботи бакалавра.....	12
VI. Система поточного та підсумкового контролю	13
VII. Методи навчання	15
VIII. Методичне забезпечення курсу	16
IX. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни.....	16
X. Рекомендована література (основна, додаткова)	17

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Живопис» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою образотворчого мистецтва на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану денної форми навчання. Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Живопис», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності в зображенні постаті людини, обумовленої знанням технік, матеріалів, технології живопису, здатного до самостійного творчого вирішення завдань професійної образотворчої діяльності.

Завданням дисципліни «Живопис» є:

- навчити студента професійного живопису у зображенні людини;
- надати знання теоретичних основ дисципліни «Живопис», особливостей різних живописних прийомів у зображенні людини;
- ознайомлення із технологічними особливостями живописних матеріалів, сучасними та класичними техніками та прийомами живопису;
- навчити практичних навичок роботи із застосуванням різних технік;
- учити застосовувати здобуті знання та навички зображення людини у вирішенні творчих, навчально-виховних, науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра образотворчого мистецтва формуються **загальні та фахові компетентності**.

Загальні компетентності: Світоглядна, громадська, самоосвітня, мистецтвознавча.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл з образотворчого мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників;
- володіння навичками візуального сприйняття і створення композицій, відтворення їх на полотні (папір чи інша площа) для зображення задуманого.

Результати навчання: Знання, практичні навички та вміння.

- здатність, спираючись на знання з живопису, уміти вірно та виразно промоделювати форму;
- здатність відтворювати форми і об'єкти дійсності методом реалістичного живопису;
- вміння виконувати академічні завдання за відведений термін часу;
- здатність вільно володіти конструктивною побудовою живописного твору з усвідомленням об'ємно-просторової форми;
- використовуючи знання виражальних засобів живопису, виконувати самостійно роботу в різних видах та жанрах мистецтва;
- вміння виявляти психологічний стан, характер, настій, поєднуючи форму і зміст, використовуючи контраст і нюанс, затемнення і висвітлення форми;
- вільно володіти конструктивною схемою побудови натури в залежності від пози, положення в просторі та середовищі;
- володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал у процесі майбутньої педагогічної діяльності.

Вказані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а

також визначати кількість годин на вивчення кожної теми.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури та короткочасних етюдів.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- Теоретичну підготовку з основ мистецтва живопису.
- Практичну роботу (навчальні завдання, етюди, творчі роботи).
- Навчально-творчу діяльність під час виконання самостійних завдань.
- Самостійну роботу студентів, виконання творчої роботи.

Форма контролю: поточні оцінки за виконання практичних завдань. По завершенню семестру – екзамен.

СТРУКТУРА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

І. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<i>Обсяг, найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень</i>	<i>Характеристика навчальної програми</i>
<p>Кількість кредитів: 2,5</p> <p>Кількість змістових модулів: 2</p> <p>Загальна кількість годин: 90</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво»</p> <p>Освітній рівень: Перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки – 3 -й</p> <p>Семестрів – 6-й</p> <p>Аудиторні заняття - 20 год., з них: лекції: 2 год., практичні заняття: 18 год.</p> <p>Модульний контроль: 3 год.</p> <p>Самостійна робота: 31 год.</p> <p>Семестровий контроль: 36 год.</p> <p>Форма контролю: екзамен</p>

ІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовний модуль 1. Зображення оголеної натури, що сидить								
1.	Кольоровий контраст та нюанс при зображенні оголеної натури. Перегляд та аналіз робіт відомих майстрів	2	2	2				
2.	Етюд жіночої оголеної натури, що сидить на тлі яскравих драперій	23	8		8	15		
Разом		26	10	2	8	15	1	
Змістовний модуль 2. Зображення оголеної натури, що лежить								
3.	Етюд оголеної жіночої натури, що лежить на тлі світлих драперій	26	10		10	16		
Разом		28	10		10	16	2	
Разом за навчальним планом		90	20	2	18	31	3	36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ЗОБРАЖЕННЯ ОГОЛЕНОЇ НАТУРИ, ЩО СИДИТЬ

Лекція 1. Кольоровий контраст та нюанс при зображенні оголеної натури.

Перегляд та аналіз робіт відомих майстрів (2 год.)

Методика виконання навчальних завдань з живопису живої людини: закони композиції, розподіл кольорів по формі. Передача кольорових співвідношень. Проблема схожості та кольору в написанні оголеної натури. Перегляд, аналіз та обговорення творів відомих майстрів живопису.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5]

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1. Етюд жіночої оголеної натури, що сидить на тлі яскравих драперій (8 год.)

Академічний живопис. Формат – 60*80. Денне освітлення.

Постановка: жіноча модель сидить на стільці на тлі яскравих драперій.

Мета: оволодіти вміннями створювати короточасні якісні етюди з передаванням характерних рис зображуваного.

Завдання: уважно вивчити і передати характерні риси оголеної натури, її анатомічну будову, встановити пропорції, вирішити роботу в тоні та кольорі враховуючи освітлення.

1 етап роботи: композиція, розміщення постаті в заданому форматі 1 год.

2 етап роботи: передача пропорцій натури, виконання детального малюнку та анатомічних особливостей моделі 2 год.

3 етап роботи: уточнення пропорцій, перше прописування роботи, враховуючи джерело світла, закласти співвідношення великих кольорових площин 2 год.

4 етап роботи: друга прописка роботи, увага на кольорові акценти та

прикордонний контраст, плановість. Прописування обличчя, кисті рук та стоп.
Звернути увагу на рефлекси, кольорові нюанси 2 год.

5 етап роботи: етап узагальнення, використання принципу «від конкретного до загального» 1 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ЗОБРАЖЕННЯ ОГОЛЕНОЇ НАТУРИ, ЩО ЛЕЖИТЬ

**Завдання 2. Етюд оголеної жіночої натури,
що лежить на тлі світлих драперій (10 год.)**

Полотно, олія. Формат – 100*80.

Постановка: жіноча натура, що лежить на подіумі, на тлі світлих драперій.

Мета: навчитись передавати пластичну характеристику моделі, що лежить.

Завдання: виконати живописний етюд натури, що лежить, з передачею характерних рис, руху.

1 етап роботи: композиція академічної постановки, гармонійне розміщення постаті в заданому форматі 2 год.

2 етап роботи: конструктивно побудувати малюнок фігури, враховуючи пропорції та знання пластичної анатомії 2 год.

3 етап роботи: перша прописка в кольорі з вирішенням тональних та світло-тіньових співвідношень, уточнення пропорцій 4 год.

4 етап роботи: уточнення портретних особливостей даної конкретної моделі. Пророблення кистей та стоп. Прослідкувати за явищами світлотіні – власними, падаючими тінями та рефлексами в кольорі 4 год.

5 етап роботи: етап узагальнення, тональне та світло-тіньове, кольорове

уточнення

2 год.

Література: основна [1,2,3,4,5]

додаткова [1,2,3,4,5]

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Живопис»

Разом: 90 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 31 год., семестровий контроль – 36 год., модульний контроль – 3 год.

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	Зображення оголеної натури, що сидить	Зображення оголеної натури, що лежить
Кількість балів за модуль	90 балів	100 балів
Теми лекцій	Кольоровий контраст та нюанс при зображенні оголеної натури. Перегляд та аналіз робіт відомих майстрів (1 бал)	
Теми практичних занять	Етюд жіночої оголеної натури, що сидить на тлі яскравих драперій (відвідування –4 балів, 40 балів за роботу)	Етюд оголеної жіночої натури, що лежить на тлі світлих драперій (відвідування –5 балів, 50 балів за роботу)
Самостійна робота	Табл. 5.1 (20 балів)	Табл. 5.1 (20 балів)
Види поточного контролю	МКР № 1 (25 балів)	МКР № 2 (25 балів)
Підсумковий рейтинговий бал	190 б. + 244 б. (бали за V семестр) = 434 бали(коефіцієнт успішності: $434 \div 60 = 7,23$)	
Форма підсумкового контролю	Екзамен (40 балів)	

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

ЗОБРАЖЕННЯ ОГОЛЕНОЇ НАТУРИ, ЩО СИДИТЬ

1. Виконання короткочасних етюдів природи (грязайль і кольорове вирішення). Формат 50*60 (4 шт.) 20 б.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ЗОБРАЖЕННЯ ОГОЛЕНОЇ НАТУРИ, ЩО ЛЕЖИТЬ

2. Виконання живописних начерків, короткочасних етюдів оголеної та одягненої природи, що лежить (4 шт.) 20 б.

Карта самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I. Зображення оголеної природи, що сидить		
1. Виконання короткочасних етюдів природи (грязайль і кольорове вирішення). Формат 50*60 (4 шт.)	модульний контроль	20
Змістовий модуль II. Зображення оголеної природи, що лежить		
2. Виконання живописних начерків, короткочасних етюдів оголеної та одягненої природи, що лежить (4 шт.)	модульний контроль	20
<i>Разом: 31 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>	

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Живопис» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення подано у таблицях 6.1. – 6.3.

Таблиця 6.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2	Відвідування практичних занять	1	9	9
3	Робота на практичному занятті	10	9	90
4	Самостійна робота	-	-	40
5	МКР	25	2	50
Кількість балів за 6 семестр				190
Кількість балів за 5 семестр				244
Максимальна кількість балів без урахування коефіцієнта				434
Коефіцієнт визначення успішності				7,23
Максимальна кількість балів з урахуванням коефіцієнта без екзамену				60
			Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал				100

Таблиця 6.2

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Бали за 5 семестр	Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта без екзамену	Екзамен	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							
T1	T2	МКР	T3	МКР						
1	64	25	75	25	244	434	7,23	60	40	100
190										

Таблиця 6.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на практичних

заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи, начерки, замальовки, рисунки, етюди.

2) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

3) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою, з репродукціями творів; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю перегляд
- ✓ Методичний фонд.
- ✓ Роботи студентів з фонду.

ІХ. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

- ✓ Аудиторії, розраховані на роботу 12-15 студентів одночасно, на кожного розраховується по 2 кв. м.
- ✓ Мольберти в комплекті для роботи студентів з природи .
- ✓ Планшети зазначеного формату.
- ✓ Софіти для освітлення натурних постановок.
- ✓ Підставки різних конструкцій і розмірів для натурних постановок.
- ✓ Предмети і драперії натюрмортного фонду.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Барчаи Е. Анатомия для художников. Пособие / Е. Барчаи – 2001. – 344 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1063/>)
2. Грегори Н. Живопись маслом / Ноэль Грегори; пер. с англ. С. Кормашовой. – М.: Изд. дом «Кристина – новый век», 2005. – 51 с.: ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/1139/>)
3. Панксенов Г.И. Живопись. Форма, цвет, изображение: учебное пособие для студентов худ. учебных заведений / Г.И.Панксенов, – 2-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 144 с. – [40] с. цв. ил.: ил. (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
4. Прокофьев Н.И. Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов: учеб. Пособие для студентов вузов, обучающихся по спец. «Изобразительное искусство» / Н.И. Прокофьев. – М.: Гуманитар. Изд. центр ВЛАДОС, 2010. – 158 с.: ил., табл. - (Учебное пособие для вузов). (Наявний в бібліотеці Університету в 6-ти примірниках).
5. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е.В.Белкіна, О. І. Конопко. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).

Додаткова:

1. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопись / М. Т. Попов – К.: ТОВ «Європа Прінт», 2008. – 134с.
2. Лумис Э.Обнаженная натура. Руководство по рисованию / Эндрю Лумис; [пер. с англ. А. Куняева]. – М.: Эксмо, 2012. – 208 с.: ил.
3. Гордон Л. Рисунок. Техника рисования фигуры человека. / Л. Гордон. – М.: Эксмо-Пресс, 2000 – 144 с.
4. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись: Учебное пособие.- 4-еизд.

«Стереотип» / Ю. М. Кирцер – М.: Высшая школа: Издательский центр «Академия», 2001. – 27 с.

5. [Ли Н. Г.](#) Основы учебного академического рисунка: учебник для студ. высш. уч. завед. / Н. Г. Ли. – М.: Эксмо, 2008. – 478 с.: ил.